

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงบรรยาย มีวัตถุประสงค์เพื่อทำการศึกษาค่าประจวบที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนานักเรียน โดยทำการศึกษาใน 2 ส่วน คือ การศึกษาเชิงปริมาณ ด้วยการวิเคราะห์ผลข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนานักเรียน มีจำนวน 5 หน้า ข้อคำถามจำนวน 75 ข้อคำถาม แบ่งออกเป็น 5 ตอน และได้ทดลองใช้เครื่องมือกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ได้ค่าความเที่ยงด้วยการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของครอนบาคแอลฟา มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .9325 ภายหลังจากปรับแก้แบบสอบถามจนได้แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ จึงนำไปศึกษากับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนที่มีบุตรหลานกำลังศึกษาใน 4 สังกัดโรงเรียน ประกอบด้วย โรงเรียนเทศบาล สังกัดเทศบาล โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (สช.) โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสามัญศึกษา โรงเรียนประถมศึกษาและขยายโอกาส สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (สพช.) โดยการส่งแบบสอบถามการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนานักเรียนกับกลุ่มตัวอย่างผู้ปกครองนักเรียนจำนวน 1,965 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามกลับคืน 1,687 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 85.85 ส่วนที่ 1 การศึกษาเชิงปริมาณใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อหาค่าของตัวพยากรณ์ที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนานักเรียนพิจารณาจาก 3 ด้าน ประกอบด้วย การศึกษาตัวแปรที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครอง การศึกษาตัวแปรที่ส่งผลต่อความสามารถในการพัฒนานักเรียนของผู้ปกครองและการศึกษาลักษณะกิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ส่วนที่ 2 การศึกษาเชิงคุณภาพใช้วิธีการศึกษาโดยการสัมภาษณ์แบบกึ่งทางการกับกรณีตัวอย่างผู้ปกครองที่ได้จากการพิจารณาตามเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งมีกรณีตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ จำนวน 8 คน จาก 4 สังกัดโรงเรียน แบ่งเป็นสังกัดละ 2 คน โดยกรณีตัวอย่างที่ได้จะเป็นผู้ปกครองที่มีส่วนร่วมมากสังกัดละ 1 คน รวมผู้ปกครองที่มีส่วนร่วมมาก จำนวน 4 คน และผู้ปกครองที่มีส่วนร่วมน้อยสังกัดละ 1 คน รวมผู้ปกครองที่มีส่วนร่วมน้อย จำนวน 4 คน เพื่อสัมภาษณ์ตามประเด็นการสัมภาษณ์และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหาและการสรุปประเด็นของข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ การนำเสนอข้อมูลจะนำเสนอในรูปแบบของการทำตารางไขว้และการพรรณนาข้อมูล ส่วนที่ 3 การสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิจัยทั้งใน ส่วนที่ 1 และส่วนที่ 2 และนำข้อมูลที่ได้มาสังเคราะห์เพื่อสรุปประเด็นสำคัญถึงตัวแปรที่ส่งผลต่อระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนานักเรียน

สรุปผลการวิจัย

1. การศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนานักเรียน จากตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาจำนวน 23 ตัวแปร พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่ที่ได้จากการศึกษานี้เป็นเพศหญิง มากกว่าผู้ปกครองเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 61.11 โดยมีอายุเฉลี่ยของผู้ปกครองอยู่ในช่วงของวัยทำงาน คือ 39.01 ปี สถานภาพสมรสของผู้ปกครองส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสแล้วและอยู่ด้วยกัน คิดเป็นร้อยละ 81.45 ระดับการศึกษาของผู้ปกครองส่วนใหญ่จบการศึกษาประมาณชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น อาชีพส่วนใหญ่ของผู้ปกครอง ประกอบอาชีพรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 25.13 รองลงมาคือจำนวนใกล้เคียงกัน คือ เกษตรกร และพนักงานบริษัท คิดเป็นร้อยละ 18.38 และ 18.14 ตามลำดับ ซึ่งส่วนใหญ่มีลักษณะเวลาการทำงานที่ไม่สามารถระบุเวลาการทำงานที่แน่นอน คิดเป็นร้อยละ 57.20 รายได้ของผู้ปกครองส่วนใหญ่มีรายได้ไม่สูงมากนัก คือ ประมาณ 9,825.13 บาท ต่อครอบครัว จำนวนบุตรของผู้ปกครองส่วนใหญ่มีจำนวนบุตรอยู่ระหว่าง 2 คน ต่อครอบครัว ด้านจำนวนเด็กในการดูแลที่ไม่ใช่บุตรพบว่าส่วนใหญ่ผู้ปกครองไม่มีเด็กในการดูแลที่นอกเหนือจากบุตรของตนเอง การศึกษานี้ส่วนใหญ่ผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับ นักเรียนในฐานะของบิดามารดา คิดเป็นร้อยละ 86.07 และมีฐานะเกี่ยวข้องกับนักเรียนในฐานะของญาติเพียงร้อยละ 13.93 ระยะทางระหว่างบ้านกับโรงเรียนส่วนใหญ่พบว่าจะมีที่พักอยู่ไม่ห่างจากโรงเรียนมากนักประมาณ 2.70 กิโลเมตร ด้านระยะเวลาที่ผู้ปกครองอาศัยในชุมชนส่วนใหญ่ผู้ปกครองจะอาศัยอยู่ในชุมชนเฉลี่ย 8.79 ปี และผู้ปกครองส่วนใหญ่คิดว่าตนเองมีความเข้าใจในหลักสูตรการเรียนการสอนของบุตรหลานเพียงเข้าใจเล็กน้อย คิดเป็นร้อยละ 65.26 หน้าที่รับผิดชอบของผู้ปกครองส่วนใหญ่ไม่มีหน้าที่รับผิดชอบภายในชุมชนและไม่มีหน้าที่รับผิดชอบอื่นภายในโรงเรียนของบุตรหลาน คิดเป็นร้อยละ 83.34 และ 91.82 ตามลำดับ ในด้านของความพอใจในลักษณะของนักเรียน ความพอใจในลักษณะของผู้บริหาร ความพอใจในลักษณะของครูอาจารย์ และการปฏิบัติงานและการจัดกิจกรรมของโรงเรียนผู้ปกครองส่วนใหญ่มีระดับของความพอใจอยู่ในระดับมาก คือ 4.03, 4.20, 4.16, 3.86 ตามลำดับ

2. การศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรกับระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง พบว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสูงสุด 5 ตัวแปร ในองค์ประกอบกลุ่มที่ 1 ภูมิหลังของผู้ปกครอง คือ ความพอใจในลักษณะของนักเรียน (.288) โดยส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์ไม่มากนักกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครอง องค์ประกอบที่ 2 โรงเรียน บุคลากรและการปฏิบัติของโรงเรียน พบว่า ตัวแปรมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองใกล้เคียงกันโดยตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุดคือ การปฏิบัติงานและจัดกิจกรรม (.412) และส่วนใหญ่ตัวแปรจะมีความสัมพันธ์ในทางบวก องค์ประกอบที่ 3 การเห็นคุณค่าตามการรับรู้ของผู้ปกครอง พบว่ามีความสัมพันธ์ในทางบวกใกล้เคียงกันและมีความสัมพันธ์ค่อนข้างต่ำโดยมีความสัมพันธ์สูงสุดคือ การเห็นคุณค่าของการได้รับการศึกษา (.141)

3. การศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรความสามารถในการพัฒนานักเรียน พบว่าตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการพัฒนานักเรียนสูงสุด ในองค์ประกอบกลุ่มที่ 1 ภูมิหลังของผู้ปกครอง คือ ความพอใจในลักษณะของนักเรียน (.377) มีความสัมพันธ์ในทางลบกับความสามารถในการพัฒนานักเรียนเป็นส่วนใหญ่ องค์ประกอบที่ 2 โรงเรียน บุคลากรและการปฏิบัติของโรงเรียน พบว่าตัวแปรมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการพัฒนานักเรียนใกล้เคียงกันโดยตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุดคือ การปฏิบัติงาน และการจัดกิจกรรม(.375) และส่วนใหญ่ตัวแปรจะมีความสัมพันธ์ในทางบวก องค์ประกอบที่ 3 การเห็นคุณค่าตามการรับรู้ของผู้ปกครอง พบว่า มีความสัมพันธ์ในทางบวกใกล้เคียงกันและมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลางโดยมีความสัมพันธ์สูงสุดคือ การเห็นคุณค่าของการได้รับการศึกษา (.428)

4. การวิเคราะห์องค์ประกอบระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน ประกอบด้วยตัวแปรที่สามารถอธิบายได้ด้วยการแปรปรวนของตัวแปร 9 ตัวแปร สามารถอธิบายได้ร้อยละ 27.4 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างองค์ประกอบ 3 กลุ่มเท่ากับ .523

5. การวิเคราะห์องค์ประกอบความสามารถในการพัฒนานักเรียนของผู้ปกครอง ประกอบด้วยตัวแปรที่สามารถอธิบายได้ด้วยความแปรปรวนของตัวแปร 10 ตัวแปร สามารถอธิบายได้ร้อยละ 37.0 และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างองค์ประกอบทั้ง 3 กลุ่มเท่ากับ .609

6. ผลจากการศึกษาลักษณะกิจกรรม การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในกิจกรรม 3 ลักษณะ คือ กิจกรรมด้านวิชาการ กิจกรรมเสริมวิชาการ และกิจกรรมอื่นๆ พบว่า กิจกรรมที่ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมมากที่สุด คือกิจกรรมเสริมวิชาการ (46.24) ในส่วนกิจกรรมด้านวิชาการ และกิจกรรมอื่นๆ จะมีค่าของการเข้ามามีส่วนร่วม ในระดับใกล้เคียงกัน คือ 25.37 และ 26.85 ตามลำดับ

7. ผลจากการศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพ พบว่าตัวแปรที่มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองมี 6 ตัวแปร คือ (1) สถานภาพการสมรส (2) อาชีพของผู้ปกครอง (3) ลักษณะเวลาการทำงาน (4) รายได้ของครอบครัว (5) สถานภาพความเกี่ยวข้องกับนักเรียน และ(6) สถานภาพหน้าที่รับผิดชอบที่มีต่อโรงเรียน โดยทั้ง 6 ตัวแปรนี้จะมีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองที่ได้มาจากการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์กรณีตัวอย่างทั้ง 8 คน

โดยกลุ่มผู้ปกครองที่มีส่วนร่วมระดับน้อยจะมีข้อจำกัดในหลายประเด็นทำให้การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาน้อย คือ อาชีพ ลักษณะเวลาการทำงาน รายได้ของครอบครัว ระยะทางระหว่างบ้านกับโรงเรียน ระดับการศึกษา และจำนวนบุตร รวมทั้งมีทัศนคติต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาว่าเป็นหน้าที่รับผิดชอบของโรงเรียนและเป็นการก้าวก่ายหน้าที่การทำงานของโรงเรียน ขณะที่ผู้ปกครองกลุ่มที่มีส่วนร่วมระดับมากจะมีความพร้อมในฐานะการเงินและอาชีพการทำงานที่สามารถกำหนดเวลาการทำงานและการหยุดงานได้ การมีทัศนคติที่ดีต่อการมีส่วนร่วม ตระหนักเห็นถึงคุณค่าที่จะได้รับจาก

การเข้ามามีส่วนร่วม รวมทั้งคิดว่าการเข้ามามีส่วนร่วมสามารถทำได้ในหลายรูปแบบและสามารถช่วยในพัฒนาการของบุตรหลานได้

8. การสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาด้วยแบบสอบถามกับผู้ปกครองนักเรียนและการศึกษาเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์กรณีตัวอย่าง แสดงให้เห็นว่าตัวแปรที่มีความสอดคล้องกันของตัวแปรที่ส่งผลกระทบต่อระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครอง มี 2 ตัวแปร คือ (1) สถานภาพความเกี่ยวข้องกับนักเรียน และ (2) สถานภาพหน้าที่รับผิดชอบที่มีต่อโรงเรียน

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลในการวิจัยช่วงต้น ที่ได้นำเสนอมีประเด็นสำคัญที่นำมาอธิบายดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครอง น่าจะประกอบด้วยตัวแปรที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครอง 8 ตัวแปรคือ (1) เพศ (2) อายุ (3) ระดับการศึกษา (4) จำนวนบุตร (5) สถานภาพความเกี่ยวข้อง (6) ความเข้าใจในหลักสูตรการเรียนการสอน (7) สถานภาพหน้าที่ต่อโรงเรียน (8) ความพึงพอใจคุณลักษณะของนักเรียน

จากผลการสังเคราะห์ข้อมูลทั้ง 2 ส่วน พบว่า ผู้ปกครองเพศหญิงจะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆของโรงเรียนมากกว่าเพศชาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยที่ศึกษาและพบว่าเพศหญิงจะมีความสนใจห่วงใยในบุตรหลาน อายุของผู้ปกครองที่เข้ามามีส่วนร่วม ส่วนใหญ่จะอยู่ในช่วงของวัยทำงานและมีความพร้อมทางฐานะมากกว่าและหากอายุมาก ก็จะมีปัญหาด้านสุขภาพซึ่งทำให้การเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาลดน้อยลง ระดับการศึกษาในผู้ที่มีการศึกษาจะไม่ค่อยมีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมยกเว้นกรณีที่ผู้ปกครอง ไม่ได้เรียนหนังสือ จะส่งผลในทางตรงข้าม ต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเนื่องจากผู้ปกครองที่ไม่ได้เรียนหนังสือก็จะขาดความมั่นใจในการเสนอแนะและร่วมแสดงความคิดเห็นทำให้การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนลดลงจำนวนบุตรของผู้ปกครองส่วนใหญ่ มีจำนวนไม่มากคือ อยู่ในช่วงระหว่าง 1-2 คน และผู้ปกครองที่มีบุตรเป็นเด็กเล็กก็จะทำให้ผู้ปกครองไม่สะดวกในการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพราะไม่มีคนที่คอยดูแลเด็กที่เล็ก สถานภาพความเกี่ยวข้อง มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครอง เพราะจะเห็นได้ว่าหากผู้ปกครองมีความสัมพันธ์ในฐานะพ่อแม่ของเด็กก็จะมีคามกระตือรือร้นที่จะเข้าร่วมในการจัดการศึกษาของบุตร มากกว่าเพราะมีความต้องการอย่างมากที่จะพัฒนานักเรียน ความเข้าใจในหลักสูตรการเรียนการสอนมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพราะหากผู้ปกครองมีความเข้าใจในรูปแบบและลักษณะการเรียนการสอนแล้ว ผู้ปกครองจะรู้และต้องการเสนอแนะแนวทางให้โรงเรียนในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนได้มากกว่าผู้ปกครองที่ไม่เข้าใจในหลักสูตรที่โรงเรียนที่กำลังใช้ในการเรียนการสอน สถานภาพหน้าที่ต่อโรงเรียน มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพราะหากผู้ปกครองมีตำแหน่งหน้าที่และความรับผิดชอบในงานบางส่วนหรือบางกิจกรรมของโรงเรียน ย่อมทำให้

ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในโรงเรียนเพื่อปรึกษาหารือแนวทางในการดำเนินงานร่วมกับทางโรงเรียนทำให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพิ่มขึ้น ความพึงพอใจในคุณลักษณะของนักเรียนมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองเพราะผู้ปกครองจะมีความภาคภูมิใจในตัวนักเรียนหากนักเรียนมีพฤติกรรมที่ดี และมีผลการเรียนหรือความสามารถพิเศษผู้ปกครองจะต้องเข้ามาสนับสนุนเพื่อพัฒนาความสามารถของนักเรียนมากขึ้น ขณะเด็กซึ่งมีปัญหาทางการเรียนและพฤติกรรมผู้ปกครองจะมีความละอายที่จะเข้าร่วมปรึกษาแก้ปัญหาที่ทางโรงเรียน เนื่องจากคิดว่าคงจะไม่สามารถแก้ปัญหาได้ จึงทำให้ความพึงพอใจคุณลักษณะของนักเรียนมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครอง

2. ความสามารถในการพัฒนานักเรียนของผู้ปกครอง จากการศึกษาของกลุ่มประกอบ 3 กลุ่มองค์ประกอบ จำนวน 23 ตัวแปร พบว่า การศึกษาทั้ง 2 ส่วนมีความสอดคล้องของตัวแปร จำนวน 10 ตัวแปร คือ เพศ ที่พบว่าเพศหญิงมีความสามารถในการพัฒนานักเรียนมากกว่าเพศชายเพราะเพศหญิงมีความเข้าใจในพฤติกรรมของเด็กและมีความใกล้ชิดกับเด็กค่อนข้างมาก ทำให้มีความสามารถในการพัฒนานักเรียนมากกว่า อายุ ช่วงอายุที่เหมาะสมคือวัยทำงานเพราะมีความพร้อมทางด้านความคิดวุฒิภาวะและการควบคุมอารมณ์ ดังนั้นในการพัฒนานักเรียนซึ่งจะมีผลต่อความสามารถในการพัฒนานักเรียนมากกว่า ความเข้าใจในหลักสูตรการเรียนการสอน ผู้ปกครองที่มีความเข้าใจในหลักสูตรการเรียนการสอนก็จะมีผลต่อความสามารถในการพัฒนานักเรียนของผู้ปกครอง ความพึงพอใจคุณลักษณะของนักเรียน ผู้ปกครองที่พอใจในคุณลักษณะของบุตรหลานตนเอง ย่อมมีผลต่อการเอาใจใส่ในการพัฒนานักเรียนมากขึ้น เนื่องจากต้องให้เด็กมีคุณลักษณะอย่างที่ดีพึงประสงค์ การปฏิบัติงานและการจัดการ โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและคงความสามารถของเด็กมากเท่าใด ผู้ปกครองก็จะเข้ามาสนับสนุนเสริมสร้างความสามารถของนักเรียน จากแนวทางที่โรงเรียนได้พัฒนาไว้การเห็นคุณค่าของการได้รับการศึกษา หากผู้ปกครองเห็นหรือตระหนักถึงความสำคัญของการได้รับการศึกษาดังกล่าวแล้ว ย่อมส่งผลจากแนวความคิดและความสามารถของผู้ปกครองในการพัฒนานักเรียนหรือบุตรหลานของตนเอง และการเห็นคุณค่าของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาทักษะ หากผู้ปกครองเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมแล้วก็แสดงว่าผู้ปกครองมีความสามารถในการพัฒนาทักษะด้วย

3. ลักษณะกิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองจากกิจกรรม 3 ลักษณะ คือ กิจกรรมด้านวิชาการ กิจกรรมเสริมวิชาการ และกิจกรรมอื่น ๆ พบว่า กิจกรรมที่ผู้ปกครองให้ความสนใจเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมมากที่สุด กิจกรรมส่วนวิชาการ หมายถึง กิจกรรมที่ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมสนับสนุนส่งเสริมและพัฒนานักเรียนตามความสามารถมากกว่าการช่วยเหลือทางด้านวิชาการ อาจเนื่องมาจากข้อจำกัดของอาชีพหรือระดับการศึกษาที่ทำให้ผู้ปกครองบางส่วนเข้ามาให้ความช่วยเหลือหรือ

สนับสนุนในการพัฒนาเด็ก โดยเฉพาะกิจกรรมที่ทำให้เด็กได้แสดงออกหรือมีส่วนร่วมกับทางโรงเรียน ผู้ปกครองจะมีความสนใจและใส่ใจในกิจกรรมดังกล่าวมากกว่ากิจกรรมในลักษณะวิชาการ

4. ผลจากการสังเคราะห์ข้อมูล จะมีเพียง 2 ตัวแปรที่มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครอง คือ สถานภาพความเกี่ยวข้องกับนักเรียนและสถานภาพหน้าที่รับผิดชอบที่มีต่อโรงเรียน

ข้อเสนอในการนำผลการวิจัยไปใช้

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาองค์ประกอบที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กขององค์ประกอบที่ได้สามารถทำให้โรงเรียนหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นำข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัยไปสร้างแรงจูงใจให้กับผู้ปกครอง เพื่อเป็นการเพิ่มการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการทำงานร่วมกับทางโรงเรียน รายละเอียดดังนี้

1. จากผลการวิจัยพบว่าผู้ปกครองส่วนใหญ่จะมีข้อจำกัดของการเข้ามามีส่วนร่วมด้วยสาเหตุที่ต่างกัน ดังนั้นโรงเรียนจะต้องสร้างแรงจูงใจให้กับผู้ปกครองให้เห็นความสำคัญในการเข้ามามีส่วนร่วมว่าประโยชน์เป็นอย่างไร และทำให้ผู้ปกครองรู้สึกว่าการที่โรงเรียนเชิญมามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆนั้น เขาได้รับประโยชน์จริงๆ

2. โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองที่จะเข้ามาทำงานร่วมกับทางโรงเรียนอย่างจริงจัง พร้อมรับฟังข้อเสนอแนะหรือแนวความคิดของผู้ปกครอง เพื่อนำกลับมาพัฒนาผู้เรียนและโรงเรียนอย่างจริงจัง เมื่อผู้ปกครองเห็นว่าโรงเรียนรับฟังและปฏิบัติตามที่เสนอแนะมากก็จะทำให้มีความรู้สึกร่วมกันที่ดีระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง และเป็นการสร้างแรงจูงใจให้ผู้ปกครองเข้ามาทำงานร่วมกับโรงเรียนมากขึ้น

3. ผู้บริหารครูอาจารย์และบุคลากรจะต้องเปิดใจกว้าง เมื่อผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการทำงานร่วมกับทางโรงเรียนแม้จะทำให้รู้สึกลำบากใจในการทำงานบ้างในบางครั้ง ซึ่งบุคลากรในโรงเรียนจะต้องเปิดใจยอมรับการที่จะมีบุคคลอื่นมาทำงานร่วมกันและอาจเกิดแนวความคิดที่หลากหลาย

4. การดำเนินงานการมีส่วนร่วมของโรงเรียน ส่วนใหญ่เป็นเพียงการดำเนินงานตามแผนงานหรือนโยบายที่วางไว้ แต่มีจำนวนไม่น้อยที่โรงเรียนไม่ได้นำเอาผลการร่วมคิด ร่วมทำ ระหว่างโรงเรียนผู้ปกครองและชุมชนไปใช้ประโยชน์จริงยังมีการปฏิบัติงานในแบบเดิมทำให้โรงเรียนและผู้เรียนไม่ได้รับการพัฒนาเท่าที่ควร

5. โรงเรียนควรพิจารณาความสามารถหรือความถนัดของผู้ปกครองให้เหมาะสมกับการทำงานในแต่ละด้าน เนื่องจากโรงเรียนไม่สามารถจะให้ผู้ปกครองได้เข้ามาทำงานร่วมกับทางโรงเรียนได้ทุกคน โรงเรียนจึงต้องพิจารณาผู้ปกครองที่เหมาะสมกับงานและควรมีการปรับเปลี่ยนหมุนเวียนผู้ปกครองที่มีความสามารถท่านอื่นๆ ได้เข้ามาทำงานร่วมกับโรงเรียน

6. โรงเรียนสามารถพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมจากที่ให้ผู้ปกครอง และชุมชนเข้ามามี ส่วนร่วมโรงเรียนอาจเปลี่ยนแปลงบทบาทตัวเองจากการรอให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วม โดยเปลี่ยนเป็นเข้า เป็นส่วนหนึ่งของชุมชนทำงานร่วมกับชุมชน ดังนั้นเมื่อทั้ง 2 ฝ่ายได้มีโอกาสทำงานร่วมกันความร่วมมือ ในการที่จะทำให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมก็สามารถเกิดได้ง่ายขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัยพบว่าการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการเรียนของผู้ปกครองมีผลเนื่องมาจาก หลายปัจจัย ดังนั้นการทำวิจัยครั้งต่อไปควรทำการศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการเรียน ของผู้ปกครองในประเด็นต่างๆ ดังนี้

1. เนื่องจากการวิจัยนี้ได้ทำการศึกษาในชุมชนที่มีพื้นฐานของชุมชนใกล้เคียงกัน ดังนั้น ในการศึกษาควรมีการศึกษาเพิ่มเติมในชุมชนที่มีพื้นฐานของชุมชนต่างกัน ซึ่งจะทำให้สามารถวิเคราะห์ ได้ถึงปัจจัยที่เป็นข้อจำกัดในการเข้ามามีส่วนร่วมของผู้ปกครองในระดับที่แตกต่างกันได้อย่างครอบคลุมและครบถ้วน เช่น ชุมชนเมืองในกรุงเทพมหานคร ชุมชนท้องถิ่นในต่างจังหวัด หรือชุมชนที่มี โรงงานอุตสาหกรรม

2. เนื่องจากการวิจัยนี้เป็นเพียงส่วนหนึ่งในการศึกษาองค์ประกอบที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม ของผู้ปกครอง ดังนั้นในการศึกษาควรมีการศึกษาเพิ่มเติมในโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินงานร่วมกับทางโรงเรียนของผู้ปกครองและชุมชน เพื่อศึกษาข้อดี ข้อด้อยที่เกิดจากการเข้ามามีส่วนร่วม ของผู้ปกครอง รวมทั้งยังทำให้สามารถทราบถึงแนวทางการปฏิบัติที่ทำให้การเข้ามามีส่วนร่วม ประสบความสำเร็จ

3. เนื่องจากการวิจัยนี้ได้ทำการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างเฉพาะผู้ปกครองนักเรียน ดังนั้นใน การศึกษาควรมีการศึกษาเพิ่มเติมในกลุ่มตัวอย่างที่มีความหลากหลาย เช่น ผู้บริหาร ครูอาจารย์ ผู้แทน ชุมชนและนักวิชาการ เพื่อทำให้สามารถนำความคิดเห็นจากทุกฝ่ายที่มีความต่างกันมาปรับให้เหมาะสม ว่าการมีส่วนร่วมควรเป็นการทำงานในส่วนใด งานใด ใครเป็นผู้ที่เหมาะสมในการรับผิดชอบ และควรมี ส่วนร่วมในระดับงานเพียงใด เพื่อเป็นการสร้างความชัดเจนของขอบข่ายการทำงานไม่ให้เกิดการทำงาน ที่ก้าวก่ายและมีความซ้ำซ้อนกัน

4. เนื่องจากการวิจัยนี้เป็นเพียงส่วนหนึ่งในการศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ดังนั้นใน การศึกษาควรมีการศึกษาเพิ่มเติมถึงแนวทางการสร้างความร่วมมือที่ยั่งยืนระหว่างการทำงานร่วมกัน ของโรงเรียน ชุมชนและผู้ปกครอง